

BELEIDSPLAN 2015 - 2018 van de **GESCHIEDKUNDIGE KRING VAN STAD EN LAND VAN BERGEN OP ZOOM**

INLEIDING

Op 16 november 1967 namen enkele inwoners van Bergen op Zoom het initiatief tot het oprichten van de vereniging "Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom".

De oprichting vond plaats op 1 januari 1968.

Op 17 februari 1971 werd de notariële akte van oprichting verleden door Notaris P.C. Molenaar te Bergen op Zoom.

Koninklijke goedkeuring van de statuten verkreeg de vereniging op 15 maart 1971.

De statuten zijn laatstelijk gewijzigd op 21 juni 1996, verleden door Notaris J.J. Bakker te Bergen op Zoom.

De vereniging heeft, naast de statuten, een huishoudelijk reglement en een statuut, opgesteld t.b.v. de redactie van het tijdschrift van de vereniging, "De Waterschans".

Alle werkzaamheden en activiteiten binnen de vereniging worden verricht door vrijwilligers.

Anno 2015 is het beleidsplan opgesteld voor de periode 2015-2018. In de actuele periode wordt het beleidsplan jaarlijks bijgesteld, indien daartoe aanleiding bestaat. Voorafgaand aan de opstelling van het beleidsplan is er overleg geweest met redacties en werkgroepen.

MISSIE

Het stimuleren van de belangstelling voor de geschiedenis van Stad en Land van Bergen op Zoom bij de leden van de vereniging in het bijzonder en bij het grote publiek in het algemeen.

DOELSTELLINGEN

De doelstellingen, vastgelegd in de statuten, luiden:

- a. het bestuderen, casu quo het bevorderen van de studie van het verleden van Westelijk Noord-Brabant en het stimuleren van de belangstelling daarvoor;
- b. het ondernemen, casu quo het bevorderen van activiteiten tot het behoud van de historische schoonheid en structuur van stad, dorp en landschap in dit gebied;
- c. te bevorderen dat historische waardevolle voorwerpen, speciaal die welke afkomstig zijn uit deze streek, ten behoeve van openbare museale verzamelingen in deze West-Brabantse regio worden verworven.

De GK werkt aan deze doelstellingen door:

- het uitgeven van een tijdschrift per kwartaal
- de School voor Geschiedenis
- het doen uitgeven van publicaties
- het organiseren van lezingen en excursies
- het oprichten en in stand houden van werkgroepen
- samenwerking met andere gelijkgerichte organisaties of personen
- andere middelen

ORGANISATIESTRUCTUUR VAN DE VERENIGING

De ALGEMENE LEDENVERGADERING is het belangrijkste orgaan van de vereniging. Deze benoemt het bestuur, stelt het algemeen beleid vast en controleert, o.a. via een kascommissie, het bestuursbeleid.

Het bestuur is verantwoording verschuldigd aan de Algemene Ledenvergadering.

Het bestuur bestaat sedert de algemene ledenvergadering van april 2015 uit 8 personen, t.w. Voorzitter, Secretaris, Penningmeester en 5 bestuursleden, deze laatste zijn o.a. voorzitter van de werkgroep School voor Geschiedenis, contactpersoon werkgroep boeken en contactpersoon geschiedenisquiz en contactpersoon webmaster

Verder maken van de organisatie deel uit:

Redactie tijdschrift "*De Waterschans*"

Werkgroep Excursies

Werkgroep Boeken

Werkgroep Geschiedenisquiz

Werkgroep School voor Geschiedenis

Werkgroep redactie Website

Eventuele projectgroepen, zoals projectgroep '50 jaar Geschiedkundige Kring' (2018)

TIJDSCHRIFT DE WATERSCHANS

De Waterschans zal ook in 2016 ieder kwartaal verschijnen en verzonden worden aan de leden van de vereniging. In 2016 zal *De Waterschans* worden gedrukt in een oplage van ±1275 exemplaren. *De Waterschans* kent een eigen, onafhankelijke redactie met een redactiestatuut dat in de loop van deze beleidsperiode wordt geactualiseerd.

Het is al jaren gebruik dat het contact tussen de redactie en het bestuur plaatsvindt via de hoofdredacteur. Sinds 2014 is dit contact echter geïntensiveerd door toetreding op voorlopige basis tot de redactie van een lid van het bestuur. Dit is gebeurd op initiatief van het bestuurslid. Nu in het verenigingsjaar 2016 de betreffende persoon het bestuur gaat verlaten, spreekt de redactie zijn voorkeur uit voor continuering van deze nieuwe vorm van contact, omdat deze zowel de redactie als het bestuur goed is bevallen.

Een kandidaat vanuit het bestuur moet aan drie eisen voldoen: hij/zij moet de Nederlandse taal op een behoorlijk niveau beheersen; hij/zij moet als een volwaardig lid full-time meedraaien in de redactie; hij/zij moet wat karakter en persoonlijkheid betreft aansluiten bij de redactie. Het is aan de redactie om te beoordelen of en in hoeverre de kandidaat aan deze criteria voldoet.

De eisen zijn behoorlijk, redactiewerk kost veel tijd en moeite, en het is daarom niet ondenkbaar dat een dergelijk persoon in het nieuwe bestuur niet gevonden kan worden. In dat geval zal het bestuur uit zijn midden een lid aanwijzen om als contactpersoon met de hoofdredacteur en/of de redactie te fungeren. Indien dat van beide zijden (redactie en contactpersoon) wenselijk wordt geacht en na onderling overleg, kan de contactpersoon aanwezig zijn bij een redactievergadering.

De redactie streeft voor het verenigingsjaar 2016 geen wijzigingen na, voor zover die het door de redactie gevoerde beleid betreffen. De redactie zal de ingeslagen weg volgen om te streven naar verdere professionalisering, uiteraard voor zover dat binnen de mogelijkheden ligt. Hierbij valt te denken aan verbeteringen aangaande het taalgebruik in de artikelen, heldere vormgeving van het blad en aan een consequentere toepassing van de afgesproken lay-out. Inhoudelijk zal de redactie proberen auteurs aan te trekken die in staat zijn om interessante en kwalitatief hoogwaardige artikelen te produceren.

Zoals in voorgaande jaren, zal de redactie blijven streven naar een zekere gelaagdheid in het niveau van de artikelen. Behalve gedegen stukken op wetenschappelijk niveau, blijft *De Waterschans* ruimte bieden voor meer populaire bijdragen. Bovendien blijft de redactie streven naar spreiding van de artikelen naar onderwerp en tijdvak.

Het is niet de taak van de redactie om het kwartaaltijdschrift zelf vol te schrijven. De redactie is dus afhankelijk van wat er aan artikelen wordt aangeboden. De redactie kan echter wel potentiële auteurs tot schrijven aanzetten en stimuleren.

Daarbij worden ook minder ervaren auteurs aangemoedigd om met artikelen te komen. Het over de drempel helpen en begeleiden van auteurs is tijdrovend, maar erg belangrijk en veelal noodzakelijk.

De redactie streeft naar het uitgeven van minimaal één themanummer per twee jaar. Het eerste nummer van 2016 zal geheel gewijd zijn aan de voorlaatste markies, keurvorst Carl Theodor van de Palts.

De Waterschans zal ruimte blijven bieden aan gelijkgestemde cultuurhistorische organisaties, zoals de gemeentelijke archiefdienst, de archeologische dienst, gemeentemuseum *Het Markiezenhof*, *Stichting Vrienden van het Markiezenhof*, *Stichting In Den Scherminckel*, *SBM*, *SIEB* en bijvoorbeeld deelnemers aan *het Cultuur Historisch Overleg*, voor de aankondiging van tentoonstellingen en/of publicaties.

In de vorige beleidsperiode is een lezersonderzoek gedaan waarin ook de website betrokken was. De resultaten van het onderzoek gaven aan dat de lezers in algemene zin zeer tevreden waren over *De Waterschans* en ook over de vorm en inhoud van de website. Dit neemt niet weg dat zowel de redactie van *De Waterschans*, de redactie van de website, als ook het bestuur de hoge kwaliteit van tijdschrift en website zullen blijven nastreven, zowel qua inhoud als vorm.

BOEKEN/PUBLICATIES t.b.v. ledengeschenken

Het bestuur streeft er naar, in nauwe samenwerking met de Werkgroep Boeken, elke twee jaar een historisch boek, prent of kaart uit te brengen en dit te schenken aan de leden van de vereniging. Voor deze beleidsperiode betekent dit, dat in 2016 en in 2018 een ledengeschenk tegemoet gezien kan worden. De publicaties zullen veelal een specialistisch karakter hebben, welke in het commerciële circuit niet snel uitgegeven zullen worden.

De voorbereiding en begeleiding van deze ledengeschenken ligt in handen van de Werkgroep Boeken. Zo nodig zullen de leden van de werkgroep ook zelf schrijven. De contactpersoon vanuit het bestuur in de Werkgroep Boeken is volwaardig lid van de werkgroep.

LEZINGEN

Hofzaallezingen

Samen met Het Markiezenhof HC en De Heemkundekring Halchterth organiseert de Geschiedkundige Kring jaarlijks een lezingenreeks van 4 lezingen, welke open staat voor leden en niet-leden.

Kringlezingen

Indien mogelijk zal regelmatig een lezing georganiseerd worden, al dan niet in samenwerking met de plaatselijke boekhandels, welke eveneens openstaat voor leden en niet-leden.

EXCURSIES

De Werkgroep Excursies organiseert de jaarlijkse ledenexcursie en de excursies voor de daartoe ingeschreven leden van de Reisclub.

Jaarlijkse Ledenexcursie

Tijdens deze dagexcursie wordt veelal een bezoek gebracht aan een historische stad met vaak een stadswandeling in combinatie met een bezienswaardigheid. Deelname aan deze excursie staat open voor alle leden. Ieder lid mag een introductie(e) meenemen. Van de deelnemers wordt een eigen bijdrage gevraagd.

Excursies Reisclub

Ieder lid van de Geschiedkundige Kring heeft de mogelijkheid zich op te geven voor de Reisclub. Maximaal 5 keer per jaar wordt voor deze club een excursie georganiseerd, waarbij bijvoorbeeld een museum bezocht wordt of een tentoonstelling.

Stadsexcursies

Het bestuur organiseert een aantal keren per jaar stadsexcursies naar archeologische opgravingen, historische panden en andere locaties/wijken in en rond Bergen op Zoom. Deze excursies staan open voor zowel leden als niet-leden en zijn gratis.

GESCHIEDENISQUIZ

De Werkgroep Geschiedenisquiz is een zelfstandig opererende werkgroep met afvaardiging vanuit het bestuur. De Werkgroep Geschiedenisquiz organiseert eens per jaar een geschiedenisquiz over stad en land van Bergen op Zoom. Deelname hieraan staat open voor teams van 6 personen. Het beoogde aantal deelnemende aantal teams ligt tussen de 20 en 25. Het doel is dat de laagst geëindigde teams ca. 50% van de vragen moet kunnen beantwoorden.

SCHOOL VOOR GESCHIEDENIS

De School voor Geschiedenis (SvG) wordt georganiseerd door de Werkgroep School voor Geschiedenis. De voorzitter van deze Werkgroep SvG is een bestuurslid. Leden van de werkgroep worden in overleg met het bestuur benoemd.

De School voor Geschiedenis biedt cursisten de gelegenheid kennis te maken met de geschiedenis van stad en ommeland, in de context van de regionale en internationale geschiedenis.

De School voor Geschiedenis staat open voor iedereen (leden en niet-leden) die geïnteresseerd is in het verleden van Bergen op Zoom en omstreken.

Er is geen minimum-opleiding vereist. We gaan uit van maximaal 50 cursisten voor de basis cursus en 15-20 cursisten voor de modules. Per cursusjaar zijn er maximaal twee groepen.

Van de cursisten wordt een eigen bijdrage gevraagd.

Er wordt les gegeven door vakbekwame docenten met grote kennis van geschiedenis.

De basis cursus omvat 2 seizoenen van 9 lesavonden. De tiende les wordt overdag op locatie gegeven en het seizoen wordt dan afgerond met de uitreiking van een certificaat.

Cursisten die het eerste en tweede jaar hebben afgerond hebben de keuze om door te gaan met modulejaren. Zij kunnen dan kiezen voor enkele modules van telkens 3 lesavonden.

De modules zijn een verdieping van de basisstof van de eerste twee jaren.

De werkgroep School voor Geschiedenis streeft ernaar regelmatig nieuwe modules toe te voegen, zodat er een ruim aanbod is en alle cursisten die het tweede jaar hebben afgerond gedurende een aantal jaren telkens een of meerdere modules kunnen volgen. Tevens is er een mogelijkheid om een of meerdere jaren over te slaan en daarna de draad weer op te pakken.

WEBSITE

In deze beleidsperiode zal de website verder worden uitgebouwd als communicatiemiddel met de leden en andere belangstellenden.

De contactpersoon namens het bestuur zal bij de redactievergaderingen aanwezig zijn, daar het bestuur eindverantwoordelijk blijft voor de inhoud van de website. Leden van de websiteredactie worden in overleg met het bestuur benoemd.

Het raamwerk van de website is in 2015 qua vorm en inhoud geheel herzien, dit naar tevredenheid van de website bezoekers. Bestuur en websiteredactie blijven gezamenlijk streven naar optimalisatie van de website. Hiermee wordt o.a. beoogd sneller in te kunnen spelen op de actualiteit, de communicatie te verbeteren en de betrokkenheid van de leden te vergroten.

In deze beleidsperiode zal ook een redactiestatuut voor de website worden opgesteld.

COMMUNICATIE/SAMENWERKING

Interne communicatie

Het bestuur houdt 1 keer per maand een bestuursvergadering, uitgezonderd in de zomervakantieperiode.

Het bestuur heeft in *De Waterschans* en op de website ruimte tot haar beschikking voor het publiceren van mededelingen.

De redactie houdt het bestuur steeds op de hoogte van het tijdschema voor het uitbrengen van een nummer van *De Waterschans*.

Per werkgroep is er vanuit het bestuur een contactpersoon, waardoor werkgroepen en bestuur op de hoogte zijn van elkaars activiteiten.

Indien er wijziging in de samenstelling van de werkgroepen/redacties komt, dan zal de contactpersoon uit het bestuur hiervan melding maken in het bestuur en na goedkeuring van het bestuur kan de wijziging doorgevoerd worden.

Bij het tussentijds actualiseren van het vigerende beleidsplan of bij het opstellen van een nieuw beleidsplan, overlegt het bestuur met de werkgroepen, de redactie van *De Waterschans* en de redactie van de Website

Externe communicatie/samenwerking

Presentatie Geschiedkundige Kring:

Zo veel en zo vaak als wenselijk is, zal de Geschiedkundige Kring zich presenteren in de lokale pers: BN/De Stem, Zuid-West TV, StadsMag, De BergenopZoomse Bode en de Gazet.

Externe samenwerking

Op provinciaal vlak is de Geschiedkundige Kring aangesloten bij de koepel van lokale erfgoedorganisaties, Brabants Heem. In dit kader neemt het bestuur deel aan het regionaal overleg van erfgoedorganisaties.

Indien nodig is er ook contact met Erfgoed Brabant.

De Geschiedkundige Kring maakt ook deel uit van het samenwerkingsverband van alle erfgoedorganisaties in de gemeente Bergen op Zoom, genaamd CHO (Cultuur Historisch Overleg).

De geschiedkundige kring neemt in voorkomende gevallen deel aan samenwerkingsprojecten van bijvoorbeeld de gemeente Bergen op Zoom of Erfgoed Brabant en Brabants Heem.

Verder werkt de Geschiedkundige Kring samen met de Heemkundekring Halchterth. In het Heemhuis van de Heemkundekring Halchterth maakt de Geschiedkundige Kring gebruik van een archiefruimte en zo nu en dan van de vergaderruimte.

Deze samenwerkingsverbanden worden gecontinueerd en, zo mogelijk binnen de kaders van de cultuurvisie van de gemeente Bergen op Zoom, verdiept.

Schelde vesting/waterschans

De gemeente Bergen op Zoom is bezig met het ontwikkelingsplan "Schelde Vesting".

Hierin wordt ook het gebied rondom de Waterschans en de Waterschans zelf betrokken.

Het stadsbestuur is van mening dat de Waterschans het waard is om behouden te blijven, maar de plannen voorzien in een stedelijke bebouwing met ca. 160 woningen, hetgeen geen recht doet aan het oorspronkelijke historische karakter van de bebouwing op de Waterschans.

Deze plannen hebben er toe geleid, dat een groep van culturele en recreatieve organisaties, die zich zorgen maakt over dit voornemen een werkgroep gevormd heeft, t.w. de Werkgroep Waterschans.

De Geschiedkundige Kring zal in deze beleidsperiode de ontwikkelingen rondom het plan "Schelde Vesting" en de Waterschans volgen en indien nodig actie ondernemen om dit zestiende-eeuws vestingwerk te bewaren voor de toekomst.

Onze Toren Pompejus

Bij het 40-jarig jubileum van de Geschiedkundige Kring is het idee ontstaan om een geschenk aan de inwoners van Bergen op Zoom te geven in de vorm van een oriëntatietafel. De realisatie hiervan heeft op zich laten wachten, daar er geen geschikte locatie gevonden werd.

Toen bekend werd, dat op Fort de Roovere de Pompejus Toren gebouwd gaat worden, is besloten in het bestuur om contact op te nemen met de Stichting Pompejus teneinde na te gaan of hierop/hierin het idee van een oriëntatietafel te verwezenlijken is. De Geschiedkundige Kring heeft een schenking van € 1.500,- gedaan om borden op de toren te plaatsen, waarop uitleg kan komen..

Om een en ander vorm te geven, is een kleine projectgroep samengesteld.

FINANCIËN

De geldmiddelen van de vereniging bestaan statutair uit:

- Contributiegelden van de leden
- Eventuele verkrijgingen ingevolge erfstellingen, legaten en schenkingen
- Eventuele andere mogelijke baten

Om een stabiele en gezonde financiële basis te houden, is het noodzakelijk om meer inkomsten te genereren, o.a. te bereiken door:

a. Ledenwerving

Het bestuur streeft naar een gestage vergroting van het aantal leden.

Zij tracht deze doelstelling te realiseren door de activiteiten en publicaties van de Kring onder de aandacht van een breed publiek te brengen.

Dit groter bereik moet leiden tot meer inkomsten en relatief lagere kosten per lid.

Ook het gratis kennis laten maken met *De Waterschans* door de bezorging daarvan in nieuwe woonwijken kan hier aan bijdragen.

In het informatiecentrum van het Markiezenhof ligt altijd één exemplaar van *De Waterschans* ter inzage.

b. Verkoop tijdschrift De Waterschans

In deze beleidsperiode wil de Geschiedkundige Kring de verkoop van haar tijdschrift *De Waterschans* via de lokale boekhandels continueren. Hieruit kunnen beperkte inkomsten verworven worden, maar we kunnen vooral ook niet-leden kennis laten maken met het tijdschrift en onze Kring, waardoor ze mogelijk geïnteresseerd worden om lid te worden.